

30.9.2016

YM029:00/2016

Jakelussa mainituille

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende Edustajan nimeäminen ympäristöllisten menettelyjen yhdentämisen lainsäädäntöhankkeeseen (ns. yhden luukun lainsäädäntöhanke)

Ympäristöministeriö on asettamassa lainsäädäntöhankkeen valmistelemaan 31.12.2017 mennessä ehdotuksen hallituksen esitykseksi ympäristöllisten menettelyjen yhdentämisestä sisältäen yhdenytyn menettelyn lain ja tarvittavat muutokset erityislainsäädäntöön.

Ympäristöministeriö pyytää jakelussa mainittuja nimeämään ehdokkaansa ohjausryhmään. Aluehallintovirastoja ja ELY-keskuksia pyydetään ehdottamaan yhteistä jäsentä. Samoin maakunnan liittoja pyydetään nimeämään yksi yhteinen jäsen. Ehdotukset pyydetään toimittamaan ympäristöministeriön kirjaamoon 10.10.2016 mennessä osoitteella kirjaamo@ym.fi.

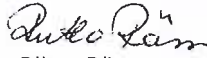
Jäseneksi pyydetään mahdollisuuksien mukaan ehdottamaan sekä naista että miestä tasa-arvolain 4a §:n (232/2005) mukaisen kiintiösäännön toteuttamiseksi.

Asiaa koskeviin tiedusteluihin vastaa lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn (puh. 0295 250 255, riitta.ronn@ym.fi).

Ylijohtaja

Tuula Varis

Lainsäädäntöjohtaja

Riitta Rönn

LIITTEET: Luonnos ohjausryhmän asettamiskirjeeksi
Taustamuistio

JAKELU: Oikeusministeriö
Ympäristöministeriö
Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö

Ari Niiranen, Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Tarja-Savea Nukala, Länsi- ja Sisä-Suomen AVI
Maakunnan liitot
Suomen kuntaliitto
Elinkeinoelämän keskusliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry

TIEDOKSI: Ympäristöministeriön osastot ja tulosalueet
YM Kirjaamo
Kansliapäällikkö Hannele Pokka YM

Päiväys
Datum

Dnro
Dnr

27.9.2016

alustava luonnos

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende Ympäristöllisten menettelyjen yhdentämisen lainsäädäntöhanke (ns. yhden luukun lainsäädäntöhanke)

Asettaminen

Ympäristöministeriö on tänään asettanut ympäristöllisten menettelyjen yhdentämisen lainsäädäntöhankkeen.

Toimikausi

1.11.2016-31.12.2017

Tausta

Yhden luukun periaatteen toteuttaminen ympäristöasioissa –selvitys (VN:n selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 29/2016) valmistui kesäkuussa. Selvityksen teki Itä-Suomen yliopiston ja Enlawin Consulting Oy:n konsortio professori Tapio Määtän toimiessa hankkeen johtajana.

Selvityksen mukaan yhden luukun periaate toteutettaisiin menettelyjä yhteen sovittavalla oikeudellisella sääntelyllä ja sähköisen asiointin kehittämisellä. Selvityksessä ehdotetaan uuden lain säätämistä ympäristöllisten menettelyjen yhteen sovittamisesta.

Selvityksen mukaan yhden luukun malli rakentuisi kolmen ydinmenettelyn (ympäristölupa, vesilupa ja maa-ainoslupa) varaan. Ydinmenettelyjen pohjalta koordinoivana viranomaisena toimisi valtion lupaviranomainen tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Muut keskeiset ympäristölliset menettelyt yhdistettäisiin ydinmenettelyyn.

Yhdennetyn menettelyn käyttöönotto voidaan toteuttaa vaiheittain.

Yhden luukun menettelyn käyttö olisi oltava joustavaa. Jatkossakin olisi oltava mahdollista hakea ympäristölliselle hankkeelle lupia erikseen ottaen huomioon hankkeen suunnitellun vaiheiden eriaikaisuus.

Yhden luukun menettelyjen toteuttaminen heijastuisi myös muutoksenhakuun ja sen yhdenmukaistaminen on keskeinen osa kokonaisuutta.

Julkishallinnon sähköisen asioinnin kehittäminen on keskeinen osa yhden luukun mallin toimeenpanoa. Yhden luukun menettelyn toteuttaminen tukeutuu julkishallinnon kansalliseen palveluarkkitehtuuriin ja hallitusohjelman digitalisaatiota koskevan kärkihankkeen toteuttamiseen.

Hankkeiden suunnittelussa alueidenkäytön suunnittelulla on olennainen vaikutus lupa- ja muiden menettelyjen keston. Alueiden käytön suunnittelu mukaan lukien kaavoitus jäisi yhden luukun menettelyn ulkopuolelle.

Selvityksessä on myös tunnistettu pidemmän tähtäimen tarve harmonisoida eri ympäristösäädösten menettelyllisiä säännöksiä ja korvata ne osittain yhdenmukaisen menettelyn lain säännöksillä.

Tavoitteet

Ympäristöllisten menettelyjen yhdentäminen tehostaa ja sujuvoittaa lupaprosesseja, mistä hyötyvät kaikki osapuolet eli toiminnanharjoittaja, muut asianosaiset ja yleisö sekä viranomaiset

Tehtävät

Lainsäädännöllisistä peruslinjaukset valmistellaan 30.4.2017 mennessä.

Hankkeessa valmistellaan 31.12.2017 mennessä ehdotus hallituksen esitykseksi ympäristöllisten menettelyjen yhdentämisestä sisältäen yhdenmukaisen menettelyn lain ja tarvittavat muutokset erityislainsäädäntöön. Ehdotusten valmistelun perustana käytetään em. selvityksen ehdotuksia ottaen huomioon selvityksestä saadut lausunnot.

Hankkeessa on kuultava keskeisiä tahoja valmistelun aikana.

Ohjausryhmä

Ohjausryhmässä keskustellaan hallituksen esityksen laadintaan liittyvistä keskeisistä linjauksista.

Puheenjohtaja

Kansliapäällikkö Hannele Pokka YM

Varapuheenjohtaja ylijohtaja Tuula Varis YM

Jäsenet

xx OM

XX YM

xx VM

xx TEM

xx MMM

xx AVI/ELY

xx maakunta

xx Suomen kuntaliitto

xx EK

xx ympäristöjärjestö

xx MTK

Pysyvänä asiantuntijana toimii OTT Antti Belinskij Itä-Suomen yliopistosta.

Ohjausryhmän pääsihteerinä toimii erityisasiantuntija xx

Hankkeen työjaosto vastaa hallituksen esitystä koskevan ehdotuksen kirjoittamisesta.

Hankkeen työssä on otettava huomioon erityisesti: aluehallinnonuudistus, sähköisen asioinnin kehitys sekä keskeiset selvitykset (täsmennetään).

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutetaan virkatyönä ja kukin organisaatio maksaa edustajiensa matkakulut. Kokouskulut maksetaan talousarvion tililtä 35.....

YMPÄRISTÖLLISTEN MENETTELYJEN YHDEN LUUKUN PALVELUJEN LAINSÄÄDÄNNÖN VALMISTELU ALKAA

Selvityksen keskeiset ehdotukset

Yhden luukun periaatteen toteuttaminen ympäristöasioissa –selvitys (VN:n selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 29/2016) valmistui kesäkuussa. Selvityksen teki Itä-Suomen yliopiston ja Enlawin Consulting Oy:n konsortio.

Selvityksessä ehdotetaan uuden lain säätämistä ympäristöllisten menettelyjen yhteen sovittamisesta. Yhden luukun malli rakentuisi kolmen ydinmenettelyn (ympäristölupa, vesilupa ja maa-aineslupa) varaan. Ydinmenettelyjen pohjalta koordinoivana viranomaisena toimisi valtion lupaviranomainen tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Muut keskeiset ympäristölliset menettelyt yhdistettäisiin ydinmenettelyyn.

Menettelyjen yhdentäminen voitaisiin toteuttaa vaiheittain, jolloin ensi vaiheessa valmisteltaisiin säädökset yhden luukun palvelujen toteuttamisesta ydinmenettelyjen kautta ja joihin yhdennettäisiin keskeisimpiä ympäristömenettelyjä. Myöhemmässä vaiheessa voitaisiin yhdentää muita menettelyjä.

Yhden luukun menettelyn käyttö olisi oltava joustavaa. Jatkossakin olisi oltava mahdollista hakea ympäristölliselle hankkeelle lupia erikseen ottaen huomioon hankkeen suunnitellun vaiheiden eriaikaisuus. Selvityksen vaikutusarvioinnin perusteella yhden luukun menettely hyödyntäisi erityisesti keskikokoisia ja pieniä hankkeita ja olemassa olevien toimintojen muutoshankkeita. Suurissa investointihankkeissa suunnittelu- ja toteutusvaihe voi kestää useita vuosia, jolloin yhden luukun menettelyä voitaisiin hyödyntää jossakin suunnittelun vaiheessa.

Yhden luukun menettelyjen toteuttaminen heijastuisi myös muutoksenhakuun ja sen yhdenmukaistaminen on keskeinen osa kokonaisuutta. Julkishallinnon sähköisen asioinnin kehittäminen on keskeinen edellytys yhden luukun mallin toteuttamiseksi. Hankkeiden suunnittelussa alueidenkäytön suunnittelulla on olennainen vaikutus lupa- ja muiden menettelyjen keston. Alueiden käytön suunnittelu mukaan lukien kaavoitus jäisi yhden luukun menettelyn ulkopuolelle.

Selvityksessä on myös tunnistettu pidemmän tähtäimen tarve harmonisoida eri ympäristösäädösten menettelyllisiä säännöksiä ja korvata ne osittain yhdennettyn menettelyn lain säännöksillä.

Lausuntopalaute

Selvitys oli laajalla lausuntokierroksella syyskuun alkuun saakka. Ympäristöllisten menettelyjen yhden luukun periaatetta kannatettiin yleisellä tasolla laajasti. Monissa lausunnoissa tunnistettiin puutteita ja epäselvyyksiä ja esitettiin konkreettisia muutoksia selvityksessä ehdotetun yhden luukun mallin peruselementteihin ja eräiltä osin näihin toivottiin vielä tarkempaa selvittämistä. Myös vaikutusten arviointiin kiinnitettiin huomiota. Toisaalta monet lausunnonantajat kannattivat ripeää jatkovalmistelua. Lausuntoyhteenveto on YM:n [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Valmistelun lähtökohdat

Ympäristöllisten menettelyjen koordinaatio on käytännössä toteutunut nykyisin monissa merkittävässä investointihankkeissa kuten Äänekosken biotuotetehtaan ympäristöllisissä menettelyissä. Yhden luukun palvelujen lainsäädäntöhankkeella koordinoitu menettely ulotettaisiin kattamaan myös keskisuuria ja pieniä toimintoja.

Yhden luukun palvelujen toteuttamisessa on hallinnollisena lähtökohtana hallituksen 5.4.2016 linjaus maakuntahallinnon ja valtion valtakunnallisen viraston toimialoista. Kun uuteen valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon kootaan keskeiset YM:n toimialan ennakkovalvontatehtävät, toteutuu sitä kautta yhden luukun palvelujen perusrakenne valtion viranomaisen osalta. On kuitenkin huolehdittava yhteistyöstä maakuntiin, joissa jatkossa hoidetaan vesien- ja merenhoidon sekä alueidenkäytön ja rakentamisen tehtäviä.

Säädösvalmistelun lähtökohdat:

- Valmistellaan uusi yhden luukun menettelyn laki
- Yhden luukun menettelyn mukainen yhden luukun palvelu luodaan menettelyille, joita tarvitaan eri toimintojen aloittamiseksi tai toimintojen muutoksissa ja laajennuksissa. Keskeisimpiin selvästi ympäristöllisiin menettelyihin kuuluu YM:n toimialalta ympäristönsuojelulaki, YVA-laki, luonnonsuojelulaki, maa-aineslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki (rakennusluvan osalta) ja eräiltä osin jätelaki sekä OM:n toimialalta vesilaki. TEM:n toimialalle kuuluvan kemikaaliturvallisuuslain hyväksymismenettelyt liittyvät vahvasti ympäristölupaan, joten ne on otettava tarkastelussa huomioon. Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston toimialan vahvistuttua selkiytyy myös kemikaaliturvallisuusluvan suhde yhden luukun palveluihin. Yhden luukun palvelujen käyttöönoton laajuudesta ja vaiheistuksesta päätetään valmistelutyön kuluessa.
- Koordinoivan viranomaisen ja muiden viranomaisten toimivaltasuhteet on oltava selkeät, lainsäädäntöön perustuvat ja tähän on kiinnitettävä erityistä huomiota lainsäädännön valmistelussa. Tämä tulee olemaan yhden luukun palvelujen luomisessa keskeisimpiä kysymyksiä.
- Muutoksenhakua koskevat säännökset valmistellaan hankkeessa tiiviissä yhteistyössä OM:n kanssa. Muutoksenhakutuomioistuimissa on oltava riittävä asiantuntemus ja valitukset on ratkaistava kohtuullisessa ajassa. Lähtökohtana tulisi olla samaa hanketta koskevien valitusten käsittely samassa hallinto-oikeudessa.
- Julkishallinnon sähköisen asiointin kehittäminen on keskeinen edellytys yhden luukun palvelujen toteuttamiseksi. Sähköisen asiointin kehittämistä ei kuitenkaan hoideta tässä säädöshankkeessa vaan osana julkishallinnon digitalisaatiota.

Lainsäädäntöhankkeen asettaminen

Hankkeen tehtävänä on valmistella lainsäädäntöehdotukset ympäristöllisten menettelyjen yhden luukun palveluksi ja siitä aiheutuvat muutokset muun lainsäädännön menettelysääntöihin. Lainsäädännölliset peruslinjaukset valmistellaan 30.4.2017 mennessä ja ehdotus hallituksen esitykseksi on sisällöllisesti valmis vuoden 2017 lopussa. HE annettaisiin eduskunnalle kevälistuntokaudella 2018. Säädökset tulisivat voimaan 1.1.2019 samanaikaisesti maakuntahallinnon uudistamisen ja uuden LUOVAn perustamisen kanssa. Sähköisen asiointin kehittämiselle ja muille täytäntöönpanotoimille olisi aikaa runsas 2 vuotta.

Hankkeelle nimetään ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii YM:n kansliapäällikkö Hannele Pokka ja varapuheenjohtajana ylijohtaja Tuula Varis YM:stä. Edustettuina olisivat keskeisimmät ministeriöt (YM, OM, VM, TEM ja MMM), yksi edustaja aluehallintovirastoista/ELY-keskuksista sekä maakunnista, Suomen kuntaliitto, EK, yksi edustaja ympäristöjärjestöistä, MTK. Sihteerinä toimisi hankkeen päätoiminen erityisasiantuntija YM:stä ja pysyvänä asiantuntijana OTT Antti Belinskij Itä-Suomen yliopistosta.

Hankkeen työjaosto valmistelisi hallituksen esityksen säädösehdotukset ja perustelut.

